

УДК 378.014.6

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9\(37\)-1000-1009](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9(37)-1000-1009)

Разуменко Дмитро Олегович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики викладання суспільно-правових дисциплін, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61000, тел.: (067)713-16-87, <https://orcid.org/0009-0007-8906-1967>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація. Сучасне життя висуває потребу в підготовці висококваліфікованих спеціалістів, які мають високий рівень знань, професійної компетентності й особистісні якості, що допомагають людині краще адаптуватися в соціумі, самореалізуватися у професійній сфері й особистому житті. Це посилює увагу закладів вищої освіти на формуванні такого освітнього середовища, яке б забезпечувало високу якість освіти і підготовки майбутніх фахівців.

Метою статті є висвітлення сучасних тенденцій забезпечення якості освіти у вищій школі.

Визначено основні риси розвитку науки, освіти й світової економіки сьогодні, що впливають на забезпечення якості освіти й освітньої діяльності: динамізм розвитку суспільства і соціальних процесів; демократизація суспільства і розширення можливостей соціального і політичного вибору; інтеграційність, глобалізація соціальних та економічних процесів і інтернаціоналізація ринку освітніх послуг; відкритість інформації; стрімкий розвиток інноваційних технологій; посилення значення транснаціональної вищої освіти; лібералізація адміністративного управління системою освіти; загострення конкуренції між закладами вищої освіти; масовість вищої освіти, її неперервний характер; посилення координації та взаємодії вищої школи і ринку праці; дефіцит державних ресурсів і диверсифікація механізмів фінансування освіти; зростання міжнародного науково-дослідного співробітництва між закладами вищої освіти; посилення гуманізації освіти; посилення гуманітарної та соціальної складових у змісті освіти; стандартизація змісту освіти; урахування європейського та світового освітнього і наукового досвіду при збереженні національної ідентичності.

Розкрито основні тенденції забезпечення якості освіти у вищій школі, а саме: адаптація освітнього процесу в закладах вищої освіти до потреб і запитів індивідів, створення інклюзивного освітнього простору; превалювання компетентнісного підходу в організації освітньої діяльності в закладах вищої

освіти; використання новітніх освітніх технологій; спрямованість освітнього процесу на формування інтелектуальної творчості майбутніх фахівців; реалізація студентоцентричної концепції освіти; посилення індивідуалізації та диференціації в освітній діяльності; модернізація навчальних дисциплін на основі їх орієнтації на формування образного і логічного мислення здобувачів освіти, інтеграцію знань; контроль за освітньою діяльністю та якістю підготовки майбутніх фахівців на всіх етапах навчання і всіх рівнях; забезпечення діяльності внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в закладі вищої освіти; поєднання традиційних і нових форматів навчання; забезпечення психологічного комфорту учасників освітнього процесу; створення в закладі вищої освіти комфортних і безпечних умов для навчання.

Ключові слова: освіта, якість освіти, вища школа, тенденції, забезпечення якості освіти.

Razumenko Dmytro Olehovych PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Teaching Socio-Legal Disciplines, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29 Alchevskykh St., Kharkiv, 61000, tel.: (067)713-16-87, <https://orcid.org/0009-0007-8906-1967>

CURRENT TRENDS IN ASSURING THE QUALITY OF EDUCATION IN HIGHER SCHOOLS

Abstract. Modern life requires the formation of highly qualified specialists who have a high level of knowledge, professional competence and personal qualities that help people better adapt to society and realize themselves in the professional sphere and personal life. This increases the attention of higher education institutions to the formation of such an educational environment that would assure high quality education and training of future specialists.

The purpose of the article is to highlight modern trends in assuring the quality of education in higher school.

The main features of the development of science, education and the world economy today, which affect the quality of education and educational activities, are determined. They are: the dynamism of development of society and social processes; democratization of society and expansion of opportunities for social and political choice; integration, globalization of social and economic processes and internationalization of the educational services market; openness of information; rapid development of innovative technologies; increasing the importance of transnational higher education; liberalization of administrative management of the education system; intensifying competition between institutions of higher education; the mass of higher education, its continuous nature; strengthening of coordination

and interaction of higher education and the labour market; deficit of state resources and diversification of education financing mechanisms; growth of international research cooperation between higher education institutions; strengthening the humanization of education; strengthening humanitarian and social components in the content of education; standardization of the content of education; taking into account European and world educational and scientific experience while preserving national identity.

The main trends in assuring the quality of education in higher school are revealed. They are: adaptation of the educational process in higher education institutions to the needs and requests of individuals, creation of an inclusive educational space; the prevalence of the competence approach in the organization of educational activities in institutions of higher education; use of the latest educational technologies; orientation of the educational process to the formation of future specialists' intellectual creativity; implementation of the student-centred concept of education; strengthening of individualization and differentiation in educational activities; modernization of educational disciplines based on their orientation to the formation of students' imaginative and logical thinking, integration of knowledge; control over educational activities and the quality of training of future specialists at all stages of training and at all levels; ensuring the operation of the internal system of assuring the quality of higher education in the institution of higher education; combination of traditional and new learning formats; ensuring the psychological comfort of educational process participants; creation of comfortable and safe conditions for learning in higher education institutions.

Keywords: education, quality of education, higher school, trends, assuring the quality of education.

Постановка проблеми. Сучасне динамічне життя висуває перед особистістю низку вимог, дотримання яких сприятиме її кращій соціалізації та адаптації в соціумі, професійній та особистісній самореалізації тощо. Серед цих вимог – наявність широкого світогляду особистості, її гнучкість, готовність навчатися, комунікабельність, емоційний інтелект, високий рівень професійної компетентності та ін. Відповідно, чим вищий рівень професійної компетентності особистості, сформованості її комунікативних, соціальних, перцептивних здібностей, тим легшою є адаптація індивідуума в соціумі і тим більше можливостей він має для професійного зростання й особистісного самовдосконалення.

Велике значення у професійній підготовці людини та формуванні її особистісних якостей є навчання в закладах вищої освіти, які спрямовуються на задоволення освітніх запитів населення, потреб соціуму в підготовці висококваліфікованих фахівців, вимог сьогодення (вільне володіння інформаційно-комунікаційними технологіям, вияв бажання і готовності навчатися впродовж життя, можливість адаптуватися до швидко змінюваних умов життя тощо).

Дійсно, сучасне суспільство висуває високі вимоги до рівня підготовки фахівців. І відповідно, заклади вищої освіти приділяють багато уваги забезпеченню належного, високого рівня вищої освіти, формуванню якісних знань майбутніх фахівців. З огляду на це важливим і цікавим є дослідження сучасних тенденцій забезпечення якості освіти у вищій школі, що, з одного боку, має враховувати потреби суспільства і сьогодення, а з іншого – орієнтуватися на специфіку підготовки фахівців певної галузі знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід відзначити, що сучасні вчені досліджують питання забезпечення якості освіти у вищій школі в різних напрямках, як-от: сучасні тенденції розвитку вищої освіти (М. Головань [2], І. Драч і Є. Чернишова [3], О. Дубасенюк [4], М. Карпенко [6], Н. Лосева та О. Мазнев [7]); світові перспективи і тенденції розвитку сфери освітніх послуг (І. Бабин [1], С. Заскалета [5], С. Орлова [9]); механізми контролю якості освіти (А. Василюк і М. Дей [13], В. Мохнатюк [8]); адаптація європейського та світового досвіду забезпечення якості освіти в українських реаліях (Т. Добко, І. Золотарьова, С. Калашнікова і В. Луговий [10], В. Кухарський, О. Осередчук і М. Мазуркевич [11]). Аналіз результатів досліджень учених вказує на нагальну потребу в організації освітнього процесу у такий спосіб, який забезпечуватиме високу якість освіти, високий рівень підготовки фахівців з урахуванням сучасних тенденцій життя.

Метою статті є висвітлення сучасних тенденцій забезпечення якості освіти у вищій школі.

Виклад основного матеріалу. Основними рисами розвитку науки, освіти й світової економіки сьогодні, що впливають на забезпечення якості освіти й освітньої діяльності, є такі [1; 2; 3; 4; 6; 7; 9]:

– динамізм розвитку суспільства і соціальних процесів; динамічний розвиток національної та світової економіки, зростання конкуренції, скорочення сфери малокваліфікованої і некваліфікованої праці, глибокі структурні зміни у сфері зайнятості, що спричиняють постійну потребу працівників у підвищенні їхньої професійної кваліфікації і перепідготовки;

– демократизація суспільства (доступність отримання освіти для всіх громадян, рівність прав на здобуття вищої освіти на основі здібностей кожної людини, спрямованість на розвиток особистості, збільшення поваги до прав та свобод людини); розширення можливостей соціального і політичного вибору, що спричиняє необхідність підвищення рівня готовності населення до такого вибору;

– інтеграційність, прагнення до входження національної освіти і науки у світовий науковий та освітній простір; глобалізація соціальних та економічних процесів і пов'язана з нею інтернаціоналізація ринку освітніх послуг. Інтеграція в освіті здійснюється через створення інформаційного освітнього середовища, зокрема через нові інформаційно-комунікаційні технології, дистанційну освіту, що дозволяє здобувати якісну освіту в будь-якому місці в

будь-який час, протягом усього життя людини. Створення єдиного інформаційного освітнього простору країни та його інтеграція у світовий інформаційний освітній простір сприяє подоланню соціальної нерівності при одержанні якісної освіти;

– відкритість інформації, її доступність; наявність великої кількості інформації у вільному доступі, що, з одного боку, дозволяє легко знайти бажаний матеріал, а з іншого боку – збільшує вірогідність натрапити на недостовірну інформацію;

– стрімкий розвиток інноваційних технологій, що збільшує рівень комп'ютеризації та технізації в усіх сферах людського життя та зумовлює потребу у формуванні у фахівців відповідних навичок роботи із інноваційними технологіями;

– посилення значення транснаціональної вищої освіти;

– лібералізація адміністративного управління системою освіти з боку держави;

– загострення конкуренції між закладами вищої освіти за лідерство на ринку освітніх послуг;

– масовість вищої освіти, її неперервний характер, посилення значущості навчання протягом життя;

– посилення координації та взаємодії вищої школи і ринку праці;

– дефіцит державних ресурсів, що необхідні для розвитку й підтримки системи вищої освіти;

– диверсифікація механізмів фінансування освіти, пошук і залучення інвесторів до організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти, що, зокрема, збільшує можливості кращого технічного оснащення закладів освіти, організації наукових досліджень;

– зростання міжнародного науково-дослідного співробітництва між закладами вищої освіти, зокрема з різних країн, об'єднанні їхніх ресурсів і впровадження різних видів діяльності для досягнення спільних цілей;

– посилення гуманізації суспільства й освіти; визнання особистості основним багатством соціуму і його безумовною цінністю;

– посилення значущості формування гуманного ставлення людини до навколишнього світу;

– посилення значення університету як каталізатора стійкого та якісного економічного зростання, центра формування інтелектуального капіталу в різних його формах (знання, інновації і компетенції);

– оптимістичне ставлення до можливостей усіх здобувачів освіти незалежно від їхнього соціального положення і природного потенціалу, які можуть навчатися успішно за умови кваліфікованого викладання;

– упровадження принципів та реалізація ідей безперервної освіти; поширення відкритих освітніх курсів, що реалізуються в різних форматах: відеолекції, вебінари, тести, підручники, спеціальні комп'ютерні програми тощо;

- посилення гуманітарної та соціальної складових у змісті освіти;
- стандартизація змісту освіти;
- діяльнісні спрямованість професійної освіти, що передбачає зміщення акценту в підготовці майбутніх фахівців на формування здатності до творчої професійної праці й активної діяльності, оволодіння процесом, знаряддями і засобами діяльності;
- урахування європейського та світового освітнього і наукового досвіду при збереженні національної ідентичності;
- міжнародна мобільність студентів;
- зростання значення забезпечення якості освіти, підзвітності і кваліфікаційних структур.

Взаємодія вищеназваних та інших факторів дозволяє прискорити формування глобального конкурентного освітнього, соціального і культурного середовища ХХІ ст., яке орієнтується на формування різнобічно розвиненої особистості як носія вільної та креативної праці, прагнення до науково-технічного прогресу й економічного розвитку, підвищення рівня життя населення, забезпечення кращих можливостей для особистої і професійної самореалізації людини.

З огляду на це можна виокремити основні тенденції забезпечення якості освіти у вищій школі [3; 4; 5; 7; 9; 12]:

- посилення уваги з боку закладів вищої освіти на забезпеченні якості освітньої діяльності у відповідь на наявні інституціональні рейтинги закладів вищої освіти та їхнє прагнення до формування позитивного іміджу закладу освіти, автономної діяльності й відповідальності;
- адаптація освітнього процесу в закладах вищої освіти до потреб і запитів індивідів, урахування індивідуальних можливості і умов життя здобувачів освіти, створення інклюзивного освітнього простору в межах закладу вищої освіти;
- превалювання компетентнісного підходу в організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти;
- використання різноманітних новітніх освітніх технологій задля підвищення якості освітньої діяльності та рівня підготовки майбутніх фахівців;
- спрямованість освітнього процесу на формування інтелектуальної творчості майбутніх фахівців;
- реалізація студентоцентричної концепції освіти й особистісно-орієнтованої технології навчання;
- посилення індивідуалізації та диференціації в освітній діяльності шляхом формування варіативних освітніх програм, що націлені на різні категорії здобувачів освіти; розробка індивідуалізованих програм та визначення темпів навчання здобувачів освіти відповідно до їхніх індивідуальних здібностей та особливостей; суттєве розширення індивідуалізації та диференціації навчання на основі створення навчальних програм нового покоління з урахуванням індивідуальної траєкторії розвитку здобувачів освіти;

- модернізація навчальних дисциплін на основі їх орієнтації на формування образного і логічного мислення здобувачів освіти, інтеграцію знань, що набуваються під час вивчення суміжних навчальних дисциплін і створюють передумови для проблемно-модульного вивчення навчальних предметів;

- організація освітнього процесу, що адекватно відображає та враховує сучасні тенденції розвитку світової та національної освіти, науки й економіки;

- контроль за освітньою діяльністю у сфері вищої освіти та якістю підготовки майбутніх фахівців на всіх етапах навчання і всіх рівнях: заклад вищої освіти, національний і міжнародний (європейський) рівні;

- формування і забезпечення діяльності внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в закладі вищої освіти, що спрямовується на забезпечення якості освіти, моніторинг, затвердження і періодичний огляд освітніх програм, оцінювання якості освітніх ресурсів і викладацького складу, забезпечення зворотного зв'язку в системі «викладач – здобувачі освіти», своєчасне й оперативне виявлення труднощів і недоліків в організації освітнього процесу і їх усунення;

- забезпечення регулярної оцінки ефективності діяльності закладів вищої освіти з боку суспільства;

- поєднання традиційних і нових форматів навчання, що спричинило формування і розвиток моделі «змішаного навчання» (blended learning);

- зміна підходів до планування навчальних приміщень (поступова відмова від традиційних аудиторій на користь відкритих просторів (open space), мультимедійних просторів, аудиторій для командної роботи, які забезпечують міжособистісну комунікацію, зокрема в дистанційному форматі;

- забезпечення психологічного комфорту учасників освітнього процесу, що сприяє створенню емоційної атмосфери навчання та мотивує здобувачів освіти до навчання;

- створення в закладі вищої освіти комфортних і безпечних умов для навчання та роботи всіх учасників освітнього процесу, формування безпечного психологічного клімату в заклад освіти.

Важливо відзначити, для підвищення якості освітньої діяльності важливо враховувати низку факторів, а саме: специфіка майбутньої професії і фаху, за яким здійснюється підготовка здобувачів освіти; національні і регіональні особливості навчання, освіти і ринку освітніх послуг; потреби суспільства у спеціалістах певного фаху з урахуванням сучасних вимог до рівня їхньої професійної компетентності; перспективи і тренди в розвитку освіти у країні та світі задля визначення перспективних у майбутньому професій і потрібних кваліфікацій; поточна ситуація у сфері освітніх послуг та на ринку праці задля оперативного реагування на зміни і задоволення існуючого попиту тощо.

Висновки. Отже, вища освіта у процесі підготовки майбутніх фахівців урахує сучасні тенденції розвитку науки, освіти й світової економіки сьогодні, що впливають на забезпечення якості освіти й освітньої діяльності. Серед цих тенденцій – динамізм розвитку суспільства і соціальних процесів, гуманізація освіти, демократизація суспільства, спрямованість на інтеграцію та глобалізацію соціальних та економічних процесів, інтернаціоналізацію ринку освітніх послуг, відкритість інформації, стрімкий розвиток інноваційних технологій, лібералізація адміністративного управління системою освіти, загострення конкуренції між закладами вищої освіти, масовість вищої освіти, посилення координації та взаємодії вищої школи і ринку праці, диверсифікація механізмів фінансування освіти, посилення міжнародного науково-дослідного співробітництва між закладами вищої освіти, посилення гуманітарної та соціальної складових у змісті освіти, стандартизація змісту освіти, урахування європейського та світового освітнього і наукового досвіду при збереженні національної ідентичності. З огляду на це заклади вищої освіти спрямовують особливу увагу й зусилля на адаптацію освітнього процесу до потреб і запитів індивідів, створення інклюзивного освітнього простору, індивідуалізацію та диференціацію в освітній діяльності, реалізацію студентоцентричної концепції освіти й компетентнісного підходу в організації освітньої діяльності, використання можливостей новітніх освітніх технологій, формування інтелектуальної творчості майбутніх фахівців, їхнього образного і логічного мислення, контроль за освітньою діяльністю та якістю підготовки майбутніх фахівців на всіх етапах навчання і всіх рівнях, забезпечення діяльності внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі вищої освіти, створення в закладі вищої освіти комфортних і безпечних умов для навчання тощо.

Література:

1. Бабин І. Забезпечення якості вищої освіти: Європейський, національний та інституційний рівні. *Наука і освіта*. 2011. № 1. С. 7-14. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/1_2011/2.pdf (дата звернення: 30.08.2024).
2. Головань М. Аналіз тенденцій розвитку вищої освіти в умовах глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: педагогіка і психологія: зб. стат.: Ялта: РВВ КГУ, 2011. Вип. 31. Ч.1. С. 203-211. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57193/2/Holovan_globalization;jsessionid=3E0FB3DD78FA10F49A136C9E775E61F5 (дата звернення: 04.09.2024).
3. Драч І., Чернишова Є. Особливості освітньої діяльності у сучасній вищій школі. *Теорія та методика управління освітою*. 2010. № 2. С. 1-10. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32307196.pdf> (дата звернення: 02.09.2024).
4. Дубасенюк О.А. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти. *Інноваційні аспекти підготовки фахівців в умовах модернізації освітнього простору*: матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Новоград-Волинський, 2018. Вип. 1. С. 12-21. URL: http://eprints.zu.edu.ua/28858/1/%D1%81%D1%82_%D0%94%D1%83%D0%B1%D0%B0%D1%81.pdf (дата звернення: 01.09.2024).

5. Заскалета С. Тенденції професійної підготовки фахівців у країнах Європейського простору: забезпечення якості вищої освіти. *Освітologia*. 2019. № 8. С. 111-116. URL: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/26/26> (дата звернення: 31.08.2024).
6. Карпенко М. Новітні тенденції розвитку вищої освіти та освіти протягом життя: перспективи для України. URL: <https://www.niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/15122016-787ee.pdf> (дата звернення: 03.09.2024).
7. Лосєва Н., Мазнев О. Сучасні тенденції розвитку вищого навчального закладу. *Didactics of mathematics: Problems and Investigations*. 2005. № 24. С. 22-27. URL: https://www.researchgate.net/publication/323801029_Sucasni_tendencii_rozvitku_visogo_navcainogo_zakladu (дата звернення: 01.09.2024).
8. Мохнатюк М. Правові механізми контролю якості освіти: досвід та виклики. *Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти в сучасних умовах* : матер. Всеукр. наук.-педа. підвищ. кваліфікації (Одеса, 3 липня – 13 серпня 2023 р.). Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 151-154.
9. Орлова С. Тенденції розвитку та забезпечення якості вищої освіти. *Проблеми та перспективи управління в економічній та соціальній сферах*: матер. конф. (Київ, 2 грудня 2015 р.). Київ, Київський університет імені Бориса Грінченка. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/13115/1/N_Orlova_dop_KS_IS.pdf (дата звернення: 04.09.2024).
10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / укл.: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С. та ін.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. Київ : ДП «НБЦ «Пріоритети», 2015. 84 с. URL: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_book_2015.pdf (дата звернення: 03.09.2024).
11. Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій : посіб. / В. Кухарський, О. Осередчук, М. Мазуркевич та ін. ; за ред. В. Кухарського, О. Осередчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 248 с. URL: <https://projects.lnu.edu.ua/quaere/wp-content/uploads/sites/6/2020/06/quality-system-2020.pdf> (дата звернення: 04.09.2024).
12. Тенденції якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти. Аналітичний звіт за результатами інституційних аудитів 2020-2021 рр. 44с. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/analytical-report-on-institutional-audit-2020-2021_web-1.pdf (дата звернення: 04.09.2024).
13. Якість вищої освіти: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / за ред. А. Василюк, М. Дей. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/717657/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%8F%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf (дата звернення: 04.09.2024).

References:

1. Babyn, I. (2011). Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: Yevropeiskyi, natsionalnyi ta instytutsiyni rivni [Quality assurance of higher education: European, national and institutional levels]. *Nauka i osvita*, 1, 7-14. Retrieved from https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/1_2011/2.pdf [in Ukrainian].
2. Holovan, M. (2011). Analiz tendentsii rozvytku vyshchoi osvity v umovakh hlobalizatsii, intehratsii ta informatyzatsii suspilstva [Analysis of trends in development of higher education in the conditions of globalization, integration and informatization of society]. *Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Seriia: pedahohika i psykhohohiia*, 31(1), 203-211. Retrieved from https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57193/2/Holovan_globalization;jsessionid=3E0FB3DD78FA10F49A136C9E775E61F5 [in Ukrainian].

3. Drach, I., Chernyshova, Ye. (2010). Osoblyvosti osvitnoi diialnosti u suchasni vyshchii shkoli [Peculiarities of educational activity in modern higher education]. *Teoriia ta metodyka upravliannia osvitoiu*, 2, 1-10. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/32307196.pdf> [in Ukrainian].

4. Dubasenyuk, O.A. (2018). Suchasni tendentsii rozvytku vyshchoi osvity [Modern tendencies in the development of higher education]. *Innovatsiini aspekty pidhotovky fakhivtsiv v umovakh modernizatsii osvitnoho prostoru: Proceedings of the Ukrainian science and practice internet conference*, 1, 12-21. Retrieved from http://eprints.zu.edu.ua/28858/1/%D1%81%D1%82_%D0%94%D1%83%D0%B1%D0%B0%D1%81.pdf [in Ukrainian].

5. Zaskalieta, S. Tendentsii profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv u krainakh Yevropeiskoho prostoru: zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Trends of professional training of specialists in European countries: quality assurance (IQA) system in higher education]. *Osvitohiia*, 8, 111-116. Retrieved from <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/26/26> [in Ukrainian].

6. Karpenko, M. Novitni tendentsii rozvytku vyshchoi osvity ta osvity protiahom zhyttia: perspektyvy dlia Ukrainy [The latest trends in development of higher education and lifelong education: prospects for Ukraine]. Retrieved from <https://www.niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/15122016-787ee.pdf> [in Ukrainian].

7. Loseva, N., Maznev, O. (2005). Contemporary trends in the development of a higher school institutions. *Didactics of mathematics: Problems and Investigations*, 24, 22-27. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/323801029_Suchasni_tendencii_rozvitku_visogo_navcalnogo_zakladu [in Ukrainian].

8. Mokhnatiuk M. Pravovi mekhanizmy kontroliu yakosti osvity: dosvid ta vyklyky [Legal mechanisms of quality control of education: experience and challenges]. *Aktualni pytannia zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v suchasnykh umovakh : Proceedings of science and education increase qualifications* (Odesa, 3 lypnia – 13 serpnia 2023 r.). Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka» [in Ukrainian].

9. Orlova, S. (2015). Tendentsii rozvytku ta zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Development trends and quality assurance of higher education]. *Problemy ta perspektyvy upravlinnia v ekonomichnii ta sotsialnii sferakh: Conference Proceedings* (Kyiv, 2 hrudnia 2015 r.). Kyiv, Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka. Retrieved from https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/13115/1/N_Orlova_dop_KS_IS.pdf [in Ukrainian].

10. Kalashnikova, T., Luhovyi, V. (ed.). (2015). *Rozvytok systemy zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini: informatsiino-analitychnyi ohliad [Development of the system of quality assurance of higher education in Ukraine: informational and analytical review]*. Kyiv : DP «NVTs «Priorityty». Retrieved from https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_book_2015.pdf [in Ukrainian].

11. Kukharskyi, V., Oseredchuk, O. (2018). *Systema zabezpechennia yakosti osvity v Ukraini: rozvytok na zasadakh yevropeyskykh standartiv ta rekomendatsii [The system of ensuring the quality of education in Ukraine: development on the basis of European standards and recommendations]*. Lviv : Ivan Franko National University of Lviv. Retrieved from <https://projects.lnu.edu.ua/quaere/wp-content/uploads/sites/6/2020/06/quality-system-2020.pdf> [in Ukrainian].

12. *Tendentsii yakosti osvitnoi diialnosti zakladiv zahalnoi serednoi osvity. Analitychnyi zvit za rezultatamy instytutsiinykh audytiv 2020-2021 [Trends in the quality of educational activities of institutions of general secondary education. Analytical report on the results of institutional audits 2020-2021]*. Retrieved from https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/analytical-report-on-institutional-audit-2020-2021_web-1.pdf [in Ukrainian].

13. Vasyliuk, A., Dei, M. (2019). *Yakist vyshchoi osvity: teoriia i praktyka [Quality of higher education: theory and practice]*. Kyiv; Nizhyn: Vydavets PP Lysenko M. M. Retrieved from https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/717657/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%8F%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf [in Ukrainian].